

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **P.L.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 23 lipca 2025 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 23 maja 2024 r., sygn. akt II Ka 164/24,

zmieniającego wyrok łączny Sądu Rejonowego w Tarnowie

z dnia 22 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 1202/23

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt I.6 i przekazuje
sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi
Okręgowemu w Tarnowie.**

Michał Laskowski

Dariusz Świecki

Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

W postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego, Sąd Rejonowy w Tarnowie ustalił, że P. L. został skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 26 października 2022 r., sygn. akt II K 903/22, na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata;

1. Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 29 marca 2023 r., sygn. akt II K 1879/22, na kary jednostkowe

- za czyn I - 4 miesiące pozbawienia wolności, 1 rok 2 miesiące ograniczenia wolności (24 godziny w stosunku miesięcznym),

- za czyn II - 3 miesiące pozbawienia wolności 1 rok ograniczenia wolności (24 godziny w stosunku miesięcznym),

za, które orzeczono karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności, 1 rok 8 miesięcy ograniczenia wolności (24 godziny w stosunku miesięcznym), przy zaliczeniu wskazanego w tym rozstrzygnięciu okresu zatrzymania;

3. Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 441/23, na kary jednostkowe

- za czyn I - 3 miesiące pozbawienia wolności,

- za czyny II i III - 1 rok pozbawienia wolności,

- za czyny IV - XXX - 6 miesięcy pozbawienia wolności,

za które orzeczono karę łączną roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, przy zaliczeniu wskazanego w tym rozstrzygnięciu okresu zatrzymania;

4. Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 10 lipca 2023 r., sygn. akt II K 970/23, na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności (32 godziny w stosunku miesięcznym) przy zaliczeniu wskazanego w tym rozstrzygnięciu okresu zatrzymania;

5. Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 7 listopada 2023 r., sygn. akt II K 1581/23, na karę roku ograniczenia wolności (20 godzin w stosunku miesięcznym).

Sąd Rejonowy w Tarnowie, wyrokiem łącznym z dnia 22 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 1202/23, orzekł w następujący sposób:

I. w miejsce kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności orzeczonych wobec skazanego P. L. wyrokami opisanymi wyżej w pkt 2, 3 i 4, orzekł wobec skazanego karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. umorzył postępowanie w zakresie objęcia wyrokiem łącznym wyroków opisanych wcześniej w pkt 1 i 5;

III. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności przyjęte w tym rozstrzygnięciu okresy pozbawienia wolności;

IV. w pozostałym zakresie pozostawił połączone wyroki do odrębnego wykonania;

V. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata określoną kwotę tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu;

VI. zwolnił skazanego w całości od ponoszenia kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy wniesionej od tego wyroku, Sąd Okręgowy w Tarnowie, wyrokiem z dnia 23 maja 2024 r., sygn. akt II Ka 164/24, orzekł w poniższy sposób:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. rozwiązał węzły kar łącznych pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, orzeczonych w wyrokach wymienionych w punktach: 2 oraz 3 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego, a to w wyrokach Sądu Rejonowego w Tarnowie, zapadłych w sprawach o sygn. akt II K 1879/22 oraz II K 441/23;
2. w ustępie I, w miejsce wykazanego tam zbiegu skazań, biorąc za podstawę kary pozbawienia wolności oraz kary ograniczenia wolności z osobna wymierzone za przestępstwa przypisane w wyrokach wymienionych w punktach: 1, 2 oraz 3 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego, a to w wyrokach Sądu Rejonowego w Tarnowie, zapadłych w sprawach o sygn. akt: II K 903/22, II K 1879/22 oraz II K 441/23, orzekł wobec skazanego karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w ustępie I pkt 2 tego wyroku, zaliczył skazanemu wskazane w pkt a-d tego rozstrzygnięcia okresy pozbawienia wolności;
4. w miejsce środków karnych zakazu prowadzenia pojazdów wymierzonych w wyrokach wymienionych w punktach: 1 oraz 2 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego, a to w wyrokach Sądu Rejonowego w Tarnowie, zapadłych w sprawach o sygn. akt: II K 903/22 i II K 1879/22, orzekł wobec skazanego

- łączny środek karny zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wszystkich kategorii na okres 7 lat;
5. na poczet łącznego środka karnego orzeczonego w ustępie I pkt 4 tego wyroku zaliczył skazanemu wskazane tam okresy dotychczas wykonanych przez niego środków zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wszystkich kategorii;
 6. na mocy art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k. oraz art. 86 § 1 k.k., biorąc za podstawę kary ograniczenia wolności z osobna wymierzone za przestępstwa przypisane w wyrokach wymienionych w punktach: 4 oraz 5 części wstępnej zaskarżonego wyroku łącznego, a to w wyrokach Sądu Rejonowego w Tarnowie, zapadłych w sprawach o sygn. akt: II K 970/23 oraz II K 1581/23, orzekł wobec skazanego P. L. karę łączną roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności;
 7. uchylił ustępy II oraz III zaskarżonego wyroku łącznego;
II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok łączny utrzymał w mocy i zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze;
III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wskazanego adwokata określoną kwotę tytułem kosztów obrony z urzędu przed Sądem II instancji.

Z kasacją od tego wyroku wystąpił Prokurator Generalny, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze, w zakresie rozstrzygnięcia przyjętego w pkt I.6, na niekorzyść skazanego P. L. . Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego - art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., polegające na orzeczeniu wobec skazanego P. L. kary łącznej roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności bez jednoczesnego określenia na nowo obowiązku i wymiaru czasu w stosunku miesięcznym wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne albo wysokości potrącenia z wynagrodzenia za pracę, co w konsekwencji doprowadziło do rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 86 § 3 k.k. i art. 34 § 1a i 1b k.k. skutkującego niemożnością wykonania wyroku łącznego w zaskarżonym zakresie.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Tarnowie.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja ta jest w całości oczywiście zasadna i dlatego mogła zostać uwzględniona na posiedzeniu, o jakim stanowi art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma bowiem autor kasacji, że wyrok Sądu Okręgowego w zaskarżonej części zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa wskazanych w zarzucie kasacji.

W postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego przepis art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., dotyczący zamieszczenia w wyroku skazującym rozstrzygnięcia o karze, znajdzie odpowiednie zastosowanie (w zw. z art. 574 k.p.k.). Nie może w związku z tym budzić żadnych wątpliwości, że tak jak w wyroku skazującym, tak i w wyroku łącznym, rozstrzygnięcie w przedmiocie kary powinno być kompletne oraz respektować wymogi prawa materialnego. W razie zaś orzeczenia kary ograniczenia wolności konieczne jest stosowne dookreślenie, na czym kara ta ma polegać. Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 34 § 1a k.k. kara ta polega na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne (pkt 1) lub na potrąceniu od 10% do 25% wynagrodzenia za pracę w stosunku miesięcznym na cel społeczny wskazany przez sąd (pkt 4). Stosownie zaś do treści art. 34 § 1b k.k. dolegliwości, o których powyżej mowa, orzeka się łącznie lub osobno, co prowadzi do wniosku, że sąd, orzekając karę ograniczenia wolności, zobligowany jest wskazać w wyroku co najmniej jedną z wymienionych dolegliwości. Z kolei z przepisu art. 86 § 3 k.k. wynika, że wymierzając karę łączną ograniczenia wolności, sąd zobowiązany jest określić na nowo obowiązki lub wymiar potrącenia, o których stanowi art. 34 § 1a k.k. I w tym wypadku, zgodnie ze stanowczą treścią art. 34 § 1b k.k., sąd ma obowiązek orzec o przynajmniej jednym z rozstrzygnięć wymienionych w art. 34 § 1a k.k.

Wskazana regulacja przesądza zatem, że w procesie wymiaru kary łącznej (w tym w wyroku łącznym) sąd jest zobligowany do ukształtowania treści kary ograniczenia wolności na nowo, zachowując przy tym swobodę w kwestii sposobu określenia obowiązków. W razie, gdy wymierzona kara łączna ograniczenia wolności nie zawiera żadnego z obowiązków określonych w art. 34 § 1a k.k., jest karą *de facto* niewykonalną (por. wyroki SN: z dnia 5 marca 2008 r., V KK 453/07 czy z dnia 2 grudnia 2015 r., III KK 340/15).

Tego rodzaju sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, ponieważ Sąd Okręgowy orzekając w stosunku do skazanego P. L. w pkt I.6 wyroku karę łączną roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności, nie określił na czym owa kara ma polegać, a przy tym nie wchodzi w grę „doprecyzowanie” tego rozstrzygnięcia w ramach postępowania wykonawczego.

Uchybienie, jakiego dopuścił się w rozpatrywanej sprawie Sąd odwoławczy stanowi rażące naruszenie prawa i miało istotny wpływ na treść orzeczenia, ponieważ czyni wyrok tego Sądu w tym zakresie niewykonalnym. Dlatego też Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt I.6 i przekazał sprawę w tym tylko zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Tarnowie. W postępowaniu ponownym Sąd ten uwzględni wcześniejsze zapatrywania prawne.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

[J.J.]

[a.ł.]

Michał Laskowski

Dariusz Świecki

Marek Pietruszyński